ECLI:LV:AT:2025:0522.15840026118.3.L

Lieta Nr. 15840026118, SKK-247/2025

Krimināllietu departaments

Latvijas Republikas Senāts

LĒMUMS

Rīgā 2025. gada 22. maijā

Senāts šādā sastāvā: senatori Irīna Jansone, Ivars Bičkovičs, Inese Laura Zemīte,

iepazinies ar Nodokļu un muitas lietu prokuratūras prokurora Kristapa Radkēviča kasācijas protestu par Rīgas apgabaltiesas 2024. gada 27. novembra lēmumu, atzīst, ka ir pamats atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta pirmo daļu tiesa atsakās ierosināt kasācijas tiesvedību, ja kasācijas sūdzība vai protests neatbilst šā likuma 569., 571., 572. panta un 573. panta pirmajā daļā minētajām prasībām.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 569. panta pirmajai daļai pārsūdzēšana kasācijas kārtībā ir rakstveida kasācijas protesta vai sūdzības iesniegšana Augstākajā tiesā par tāda apelācijas instances tiesas nolēmuma tiesiskumu, kurš vēl nav stājies spēkā, nolūkā panākt tā atcelšanu pilnībā vai kādā tā daļā vai arī tā grozīšanu juridisku iemeslu dēļ. Minētā panta trešā daļa noteic, ka kasācijas instances tiesa pierādījumus lietā no jauna neizvērtē.

Kasācijas protestā lūgts atcelt Rīgas apgabaltiesas 2024. gada 27. novembra lēmumu un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā. Tiesa nepamatoti apsūdzētās /Persona A/ darbībās nav konstatējusi Krimināllikuma 180. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma – krāpšanas nelielā apmērā – sastāva pazīmes.

Tiesa kļūdaini norādījusi, ka apsūdzētā /Persona A/ nav noziedzīgā nodarījuma speciālais subjekts – persona, kura Valsts ieņēmumu dienesta Elektroniskās deklarēšanas sistēmā (turpmāk – VID EDS) iesniegusi ziņojumus par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām no darba ņēmēju darba ienākumiem, iedzīvotāju ienākumu nodokli un uzņēmējdarbības riska valsts nodevu pārskata mēnesī. Lai personu atzītu par vainīgu Krimināllikuma 180. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, personai nav jābūt speciālajam subjektam.

Lietā esošie pierādījumi apstiprina, ka minētos nepatiesu informāciju saturošos ziņojumus ir iesniegusi apsūdzētā /Persona A/ vai arī SIA „/Nosaukums A/” valdes loceklis /Persona B/, kuram /Persona A/ devusi padomus par ziņojumu aizpildīšanu un iesniegšanu. Tiesa nepamatoti nav konstatējusi apsūdzētās ļaunprātību un viltu slimības pabalstu pieprasīšanā, jo /Persona A/ apzinājās, ka nav veikusi SIA „/Nosaukums A/” darba līgumā paredzētos pienākumus SIA „/Nosaukums A/”. Noziedzīgā nodarījuma subjektīvās puses esību neietekmē apstāklis, ka apsūdzētā ir atlīdzinājusi radīto kaitējumu.

Tiesa nav izvērtējusi pretrunas /Persona A/ un /Persona B/ liecībās.

Senāts konstatē, ka prokurors kasācijas protestā faktiski ir atkārtojis apelācijas protestā izteiktos argumentus, kurus apelācijas instances tiesa motivēti ir noraidījusi.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu, kuru apelācijas instances tiesa atstājusi negrozītu, apsūdzētā /Persona A/ atzīta par nevainīgu pret viņu celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas (pieci noziedzīgi nodarījumi) un attaisnota.

Apelācijas instances tiesa atzinusi, ka pirmās instances tiesa ir izvērtējusi lietā esošos pierādījumus, tajā skaitā apsūdzētās /Persona A/, liecinieka /Persona B/ liecības, 2016. gada 29. novembra darba līgumā, VID paziņojumos, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (turpmāk – VSAA) atbildēs norādīto un SIA „/Nosaukums A/" ziņojumos par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām pārskata mēnesī fiksētās ziņas, un argumentēti atzinusi, ka tie neapstiprina apsūdzībā norādītos faktiskos apstākļus. Apelācijas instances tiesa secinājusi, ka apsūdzētā /Persona A/ nav ļaunprātīgi sniegusi VSAA nepatiesas ziņas mantkārīgā nolūkā ar mērķi iegūt viņai nepienākošos slimības pabalstus, tādējādi atzinusi, ka lietā nav pierādīta noziedzīgā nodarījuma subjektīvā puse.

Analizējot noziedzīgā nodarījuma objektīvo pusi, tiesa ir izvērtējusi, vai apsūdzētā VID EDS bija iesniegusi ziņojumus par obligātajām iemaksām no darba ņēmēju darba ienākumiem pārskata mēnesī, un secinājusi, ka /Persona A/ nav iesniegusi ziņojumus VID EDS, bet kā grāmatvedības speciāliste palīdzējusi sagatavot vai sagatavojusi tos. Pretēji prokurora apgalvojumam tiesa nav norādījusi, ka Krimināllikuma 180. panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu var izdarīt speciālais subjekts.

Apelācijas instances tiesa ir izvērtējusi apsūdzētās /Persona A/ un /Persona B/ liecības un atzinusi tās par ticamām. Tiesa konstatējusi, ka: 1) SIA „/Nosaukums A/" ziņojumus par obligātajām iemaksām pārskata mēnesī parakstījis un iesniedzis /Persona B/, 2) apsūdzētā pildījusi grāmatvedes pienākumus SIA „/Nosaukums A/", taču alga viņai netika izmaksāta, 3) apsūdzētā cerējusi, ka alga par darbu viņai tiks samaksāta vēlāk, 4) apsūdzētā strādājusi vairākās darba vietās vienlaicīgi, 5) apsūdzētā, saņemot lēmumus par slimības pabalsta piešķiršanu, nebija pievērusi uzmanību lēmuma saturam, 6) apsūdzētā VID Gada ienākumu deklarācijā norādījusi, ka viņa nav guvusi ienākumus SIA „/Nosaukums A/". Tiesa atzinusi, ka apsūdzētā SIA "/Nosaukums A/" ziņojumos ievadījusi /Persona B/ norādītos datus, taču tos VID EDS iesniedzis pats /Persona B/.

Ievērojot minēto, Senāts atzīst, ka kasācijas protesta argumenti faktiski pauž prokurora neapmierinātību ar secinājumiem, kurus izdarījusi apelācijas instances tiesa, izvērtējot lietā iegūtos pierādījumus, un ir vērsti uz to, lai panāktu apelācijas instances tiesas nolēmuma atcelšanu nevis juridisku, bet faktisku iemeslu dēļ, kas ir pretrunā ar Kriminālprocesa likuma 569. panta pirmo daļu.

Minētais ir pamats atteikumam ierosināt kasācijas tiesvedību saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 573.^{1} panta pirmo daļu.

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 573. panta trešo un piekto daļu un 573.^{1} panta pirmo daļu, Senāts

nolēma

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Lēmums nav pārsūdzams.

I. Jansone I. Bičkovičs I. L. Zemīte